CAREERINDIA

Roll No.												Serial No. of Q. C. A. B.

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 56] [ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 24

Total No. of Questions : 56] [Total No. of Printed Pages : 24

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **85-M** **ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ**

Code No. : 85-M **Subject : SOCIAL SCIENCE**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

ದಿನಾಂಕ : 07. 04. 2014] [Date : 07. 04. 2014

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-45 ರವರೆಗೆ] [Time : 9-30 A.M. to 12-45 P.M.

ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100] [Max. Marks : 100

FOR OFFICE USE ONLY

Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks
1.		14.		27.		40.		53.	
2.		15.		28.		41.		54.	
3.		16.		29.		42.		55.	
4.		17.		30.		43.		56.	
5.		18.		31.		44.		×	
6.		19.		32.		45.		×	
7.		20.		33.		46.		×	
8.		21.		34.		47.		×	
9.		22.		35.		48.		×	
10.		23.		36.		49.		×	
11.		24.		37.		50.		×	
12.		25.		38.		51.		×	
13.		26.		39.		52.		×	
								Total Marks	

Total Marks in words		**Grand Total**	
1. ✓		✓	✓
2. ✓			
Signature of Evaluators	*Registration No.*	*Signature of the Deputy Chief*	*Signature of the Room Invigilator*

681219 [Turn over

www.careerindia.com

CAREERINDIA

सामान्य सूचना :

i) या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत वस्तुनिष्ठ व विवरणात्मक असे एकूण 56 प्रश्न आहेत.

ii) प्रत्येक वस्तुनिष्ठ प्रश्नांच्या उत्तरासाठी दिलेल्या जागेतच पूर्ण उत्तर, संकेताक्षरासह लिहावे.

iii) विवरणात्मक प्रश्नांच्या उत्तरासाठी पुरेशी जागा दिलेली आहे. त्याच ठिकाणी आपली उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.

iv) वस्तुनिष्ठ आणि विवरणात्मक प्रश्नांसमोर दिलेल्या सूचने प्रमाणे उत्तरे लिहावे.

v) विद्यार्थांनी प्रश्नांची उत्तरे पेन्सीलने लिहू नयेत, लिहिल्यास त्या उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत. (नकाशा, आकृति, आलेख व्यतिरिक्त).

vi) या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत दिलेल्या बहुपर्यायी, रिकाम्या जागा भरा व जोड्या जुळवा या सारख्या प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना खाडाखोड किंवा खाणा खुणा करु नयेत, तसे केल्यास त्या उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत.

vii) विद्यार्थांना पंधरा मिनिटांचा जास्त वेळ देण्यात आला आहे. त्याचा उपयोग प्रश्नपत्रिका वाचण्यासाठी करावयाचा आहे.

I. खाली दिलेल्या बहुपर्यायी किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला **चार** पर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. त्या पैकी योग्य उत्तर निवडून ते उत्तर संकेताक्षरासह दिलेल्या जागेतच लिहा : $15 \times 1 = 15$

1. दुलिप सिंगाने कोहिनूर हिरा ब्रिटिशांना दिला, कारण

(A) दुलिप सिंगाला निवृत्ती वेतन देण्यात आले

(B) तो इंग्रजांचा मांडलिक बनला

(C) दुलिप सिंगाला शिखराज्यावर राज्य करण्याची परवानगी मिळाली

(D) त्याने ब्रिटिशांचा पराभव केला.

उत्तर : ______________________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

2. जमिनीची मालकी शेतकऱ्यांकडे कायमस्वरूपी देण्यात आली ती पद्धत आहे

   (A) रयतवारी पद्धत

   (B) जमीनदारी पद्धत

   (C) कायम धारा जमीन महसूल पद्धत

   (D) चौथाई महसूल पद्धत.

   उत्तर : ______________________

3. इ० स० 1912 मध्ये चिनी जनतेने बंड करून मांचू राजवटीचा अंत केला, कारण

   (A) त्यांनी स्वत:च्या विकासाला प्राधान्य दिले

   (B) त्यांनी इंग्लंड बरोबर व्यापारी संबंध प्रस्थापित केले

   (C) मांचू राज्यकर्ते दुबळे असल्यामुळे देशाचे व्यवस्थापन अकार्यक्षम होते

   (D) त्यांनी माओच्या लाँग मार्चला विरोध केला.

   उत्तर : ______________________

4. इ० स० 1935 गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ॲक्ट हा भारताच्या सध्याच्या संविधान रचनेच्या दृष्टिने महत्त्वाचे पाऊल होते कारण

   (A) प्रांतामधील द्विपक्षीय शासन पद्धती रद्द करण्यात आली

   (B) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची स्थापना करण्यात आली

   (C) भारतीय संघ राज्यात सरकारची पायाभूत चौकट तयार होण्यास मदत झाली

   (D) प्रांताना स्वायत्तता बहाल करण्यात आली.

   उत्तर : ______________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

5. या तहाने जर्मनीवर अतीशय जाचक आणि अपमानकारक अटी लादण्यात आल्या —

(A) व्हर्सायचा तह (B) सुरतचा तह

(C) पॅरिसचा तह (D) लाहोरचा तह.

उत्तर : ______________________________

6. या कारणाने इ० स० 1952 मध्ये केंद्र सरकारने आंध्र प्रदेशाच्या रचनेस मंजूरी दिली —

(A) पोट्टी श्रीरामलू यांनी आंध्र प्रदेशसाठी उपोषण करून प्राण त्याग केला

(B) निजामाने लढण्यासाठी शस्त्रास्त्रे आयात केली

(C) सरदार पटेलांनी पोलिसी कारवाईचा अवलंब केला

(D) रझाकारानी सत्याग्रहींना विरोध केला.

उत्तर : ______________________________

7. घटनेच्या या कलमानुसार शिक्षणाला मूलभूत हक्क मानण्यात आले आहे —

(A) 42 वी घटना तरतुद (B) घटना तरतुद क्र० 93

(C) घटना तरतुद क्रमांक 73 (D) घटना तरतुद क्र० 74.

उत्तर : ______________________________

8. हुंडा प्रतिबंधक कायदा या वर्षी अमलात आणला गेला —

(A) 1961 (B) 1978

(C) 1985 (D) 1976.

उत्तर : ______________________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

9. सार्कचे मुख्य उद्दिष्ट हे शोधून काढणे असे आहे —

(A) सभासद देशांचे समान प्रश्न शोधून काढणे व ते सहकार्याने मिटविणे

(B) वसाहतवादाचे निर्मुलन

(C) मध्य आशिया मध्ये शांतता प्रस्थापित करणे

(D) जागतिक संघटनांच्या कार्यात सहकार्य देणे.

उत्तर : ____________________

10. अरण्यांचे संरक्षण करणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे

(A) अरण्य ही महत्त्वाची संपत्ती नाही

(B) अरण्ये मातीची धूप थांबवू शकत नाहीत

(C) अरण्यापासून मिळणाऱ्या उत्पादनाची मागणी वाढली आहे

(D) अलिकडे लोकवस्ती असलेल्या ठिकाणी प्राणी व पक्ष्यांची पैदास केली जाते.

उत्तर : ____________________

11. बदलती शेती कर्नाटकात या नावाने ओळखली जाते —

(A) पोणम् (B) पोडू

(C) कुमरी (D) जुम.

उत्तर : ____________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

12. पेट्रोलियमला द्रवरूप सोने म्हणतात कारण

(A) याचा वापर सर्व आर्थिक उपक्रमात केला जातो

(B) हे सर्वात जास्त महाग इंधन आहे

(C) हे द्रवरूप अवस्थेत आढळते

(D) हे समुद्रतळाशी आढळते.

उत्तर : ______________________________

13. तांब्याचा (copper) वापर विद्युत उद्योगात केला जातो, कारण

(A) प्राचीन संस्कृतीतील लोकांनी याचा वापर केला

(B) याचा उपयोग घरगुती वापराची भाँडी बनविण्यास करतात

(C) तांबे हे उत्तम विद्युत वाहक आहे

(D) हा वजनास अत्यंत हलका धातू आहे.

उत्तर : ______________________________

14. कर्नाटक सरकारने प्रत्येक ठिकाणी 'रयत मित्र' हा कार्यक्रम सुरू करण्याचा उद्देश

(A) शेतकऱ्यांना पर्यायी उद्योग पुरविणे

(B) शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडविणे

(C) शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत पुरविणे

(D) वेठ बिगारीचे निर्मूलन करण्यासाठी.

उत्तर : ______________________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

15. 'लघु उद्योग संशोधन विकास संस्था' स्थापन करण्यामागचा मुख्य उद्देश हा आहे

(A) कच्च्या मालाचा पुरवठा करणे

(B) उत्पादनांच्या गुणवत्तेत सुधारणा करणे

(C) उत्पादनां संदर्भात अधिक माहिती पुरविणे

(D) तंत्रज्ञान आणि संशोधनाला मदत करणे.

उत्तर : ____________________

II. रिकाम्या जागा योग्य उत्तरांनी भरा : 5 × 1 = 5

16. बंगालमध्ये दुहेरी राज्य पद्धत .... याने शुरू केली.

____

17. म्हैसूर मधील जबाबदार सरकारचे पहिले मुख्यमंत्री .... होय.

____

18. 'तृतीय जग' असे नाव .... यांनी दिले.

____

19. सतलज नदीवर .... हे धरण आहे.

____

20. लोकांना अत्यावश्यक वस्तुंचा पुरवठा करण्यासाठी सरकारने ....

दुकाने निर्माण केली आहेत.

____

www.careerindia.com

CAREERINDIA

III. 21. **अ** आणि **ब** यादीतील योग्य जोड्या जुळवून उत्तरे खाली दिलेल्या जागेत लिहा : 5 × 1 = 5

अ	ब
(a) सत्यार्थ प्रकाश	(i) धोंडो केशव कर्वे
(b) एस० एन० डी० टी० महिला विद्यापीठ	(ii) दयानंद सरस्वती
(c) बनारस येथील सेंट्रल हिंदू कॉलेज	(iii) 1853 चा चार्टर ॲक्ट
(d) केंद्रात परिणामकारक कायदे मंडळ अस्तित्वात आले	(iv) रेग्युलेटिंग ॲक्ट
(e) वॉरन हेस्टिंग्स भारताचा पहिला गव्हर्नर जनरल झाला	(v) ॲनि बेझंट
	(vi) स्वामी विवेकानंद
	(vii) 1813 चा चार्टर ॲक्ट
	(viii) 1947 चा भारतीय स्वातंत्र्याचा कायदा.

उत्तर : a) ____________________

b) ____________________

c) ____________________

d) ____________________

e) ____________________

www.careerindia.com

CAREERINDIA

IV. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा : 9 × 1 = 9

22. अलिप्तता चळवळीचे भारतीय नेते कोण ?

23. अमेरिकेचे गांधी असे कोणाला म्हटले जाते ?

24. अमेरिकेला आर्थिक मंदिच्या संकटातून बाहेर येण्यास मदत करणारी योजना कोणती ?

25. मँग्रोव्ह अरण्यांचे वैशिष्ट काय आहे ?

26. भारतातील पहिला अणू ऊर्जा प्रकल्प कोणता ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

27. पहिल्या जागतिक महायुद्धाच्या काळात जर्मनीचा राजा कोण होता ?

28. प्रांतीयवाद म्हणजे काय ?

29. राष्ट्र संघटनेचे (युनो) सरकार असे कोणत्या शाखेला संबोधिले जाते ?

30. कल्याणकारी राज्य म्हणजे काय ?

V. पुढील प्रश्नांची प्रत्येकी **दोन** किंवा **तीन** वाक्यात उत्तरे लिहा : 16 × 2 = 32

31. कंठीराव नरसराज वडेयर यांनी केलेले कार्य कोणते ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

32. सहाय्यक सैन्य पद्धती स्वीकारणाऱ्या स्थानिक राज्यकर्त्यांना कोणत्या अटी मान्य कराव्या लागत ?

33. स्वातंत्र्याच्या चळवळीमध्ये वर्तमानपत्रांनी कोणती महत्त्वाची भूमिका बजावली ?

34. शिवापूर ध्वज सत्याग्रहाचे वर्णन करा.

www.careerindia.com

CAREERINDIA

35. जुनागढ संस्थान भारतीय संघ राज्यामध्ये कसे शामिल करण्यात आले ?

36. हिटलरने पहिल्या महायुद्धानंतर जर्मनीची पुनर्बांधणी कशी केली ?

37. इंडोनेशियाला स्वातंत्र्य कसे प्राप्त झाले ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

38. काळ्या बाजाराला आळा घालण्यासाठी सरकारने कोणते उपाय योजले आहेत ? (कोणते चार उपाय लिहा)

39. मर्यादित चाचणी बंदी करारातील अटी कोणत्या आहेत ?

40. भारताच्या आर्थिक विकासात किनार पट्टीची मैदाने महत्त्वाची भूमिका कशा प्रकारे पार पाडतात ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

41. भारतीय शेतीला 'मान्सूनचा जुगार' असे का म्हणतात ?

42. शेतीचे मोसम आणि भारतीय हवामानाचे मोसम यातील फरक स्पष्ट करा.

43. भारतीय पोस्ट ऑफिस कोणकोणत्या सेवा पुरविते ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

44. कुटिर उद्योग आणि लघु उद्योग यातील फरक स्पष्ट करा.

45. 'एक गठ्ठा कार्यक्रम' आणि 'हरित क्रान्ती' या मधील फरक स्पष्ट करा.

46. युनोच्या सुरक्षा समितीची कायम सदस्य राष्ट्रे कोणती ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

VI. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **पाच** ते **सहा** वाक्यात लिहा : 6 × 3 = 18

47. पोर्तुगीज आपली सत्ता भारतात स्थापन करण्यास अपयशी ठरले, का ?

48. भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या लढयात अपयश का आले ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

49. अनुसूचित जाती आणि जमाती यांचे हक्क अबाधित राखण्यासाठी सरकारने कोणत्या उपाय योजना राबविल्या आहेत ?

50. मातीची धूप रोखण्यासाठी कोणत्या उपाय योजना हाती घेण्यात आल्या आहेत ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

51. औद्योगिकरणाचे दुष्परिणाम कोणते होत आहेत ?

52. भारताच्या विदेशी व्यापारची वैशिष्टे कोणती आहेत ?

www.careerindia.com

CAREERINDIA

VII. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **दहा** वाक्यात लिहा : 3 × 4 = 12

53. नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीत महत्त्वाची भूमिका बजावले आहे. हे विधान सविस्तर स्पष्ट करा.

www.careerindia.com

CAREERINDIA

54. भारत आणि रशियाचे संबंध सौहार्दपूर्ण (मैत्रीपूर्ण) आहेत. कसे ते सविस्तार लिहा.

www.careerindia.com

CAREERINDIA

55. कृषी व्यवसाय हा भारतीय अर्थ व्यवस्थेचा 'कणा' आहे हे विधान उदाहरणासह स्पष्ट करा.

www.careerindia.com

CAREERINDIA

VIII. 56. भारताचा सुबक नकाशा काढून खालील ठिकाणे दाखवा : 1 + 3 = 4

अ) कर्कवृत्त

ब) मुंबई

क) अमृतसर.

www.careerindia.com

CAREERINDIA

सूचना : केवल अंध विद्यार्थ्यांकरीता पर्यायी प्रश्न (प्रश्न संख्या 56 च्या पर्यायी)

हिमालय पर्वताचे महत्त्व सांगा. 4

www.careerindia.com

www.careerindia.com